

Persbericht

Luxemburg, 1 oktober 2020

Het toezicht van de EU op staatssteun aan banken vereist een geschiktheidscontrole, aldus controleurs

De Europese Commissie beschikt over de wettelijke bevoegdheden en middelen om toezicht te houden op staatssteun aan financiële instellingen. Volgens een nieuw verslag van de Europese Rekenkamer (ERK) was zij echter niet altijd in staat om deze optimaal te benutten. Van 2013 tot 2018 waren er tekortkomingen in zowel de verenigbaarheidsbeoordeling als de prestatie monitoring. Daarnaast waren de regels inzake het toezicht op staatssteun over het algemeen weliswaar duidelijk en eenvoudig, maar zijn deze sinds 2013 niet gewijzigd, ondanks de sterk gewijzigde context. De controleurs pleiten er dan ook voor om de huidige regels te herzien.

Openbare financiële steun is in het algemeen verboden op grond van het EU-recht. Na de financiële crisis van 2007-2008 steeg de staatssteun aan financiële instellingen evenwel tot ongekende hoogten, aangezien het noodzakelijk werd geacht om de bedreiging te beperken die banken vormden voor de financiële stabiliteit. Sindsdien heeft de EU ingrijpende hervormingen doorgevoerd in haar kader voor de financiële sector teneinde toekomstige reddingen van banken overbodig te maken. Het komt echter nog steeds voor dat banken belastinggeld ontvangen. Het is de taak van de Commissie om te beoordelen of deze maatregelen verenigbaar zijn met de interne markt van de EU. De controleurs hebben onderzocht of het toezicht door de Commissie vanaf de vaststelling van de nieuwe bankenmededeling in augustus 2013 tot eind 2018 adequaat was om ervoor te zorgen dat staatssteun alleen in uitzonderlijke gevallen werd toegekend en tot het noodzakelijke minimum werd beperkt, zoals vereist uit hoofde van de EU-Verdragen.

“In vergelijking met de nasleep van de financiële crisis van 2007-2008 zijn de omstandigheden duidelijk veranderd, zelfs nu de COVID-19-crisis zich nog ontwikkelt. Het regelgevingskader is aanzienlijk versterkt, waardoor banken veerkrachtiger zijn geworden en minder beroep hoeven te doen op steun van de belastingbetaler. Ondertussen is er een erkende doelstelling om een meer geïntegreerde banksector in de EU na te streven”, aldus Mihails Kozlovs, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor het verslag. “Daarom verzoeken wij de Commissie te

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is beschikbaar op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

overwegen de staatssteun aan de financiële sector te stroomlijnen, wat zowel de regels als de praktijken betreft.”

Over het algemeen erkennen de controleurs dat de EU adequate middelen en bevoegdheden heeft ontwikkeld voor een efficiënt toezicht op staatssteun aan banken. De Commissie heeft de nodige middelen en deskundigheid toegewezen en een robuust ethisch kader vastgesteld. De Commissie heeft ook relevante processen ingesteld en haar behandeling van zaken was over het algemeen conform. De procedures duurden soms echter te lang en waren niet altijd volledig transparant, voornamelijk doordat intensief gebruik werd gemaakt van informele prenotificatiecontacten.

Volgens de controleurs zijn de regels voor het toezicht op staatssteun aan de financiële sector over het algemeen goed geformuleerd en duidelijk. De EU-Verdragen staan bij wijze van uitzondering overheidssteun aan banken toe om ernstige verstoringen in de economie van een lidstaat weg te nemen. De EU-regels zijn op dit punt echter niet expliciet genoeg en bepalen niet wat een ernstige verstoring is, aldus de controleurs. Zij merkten ook op dat de beweringen van de lidstaten dat er in individuele gevallen sprake was van een bedreiging voor de financiële stabiliteit niet werd betwist door de Commissie. Bovendien heeft de Commissie weliswaar maatregelen opgelegd om verstoringen van de mededinging te beperken, maar heeft zij de daadwerkelijke impact van elke maatregel op de mededinging niet geanalyseerd. De prestatie-indicatoren van de Commissie waren ook niet helemaal geschikt voor het beoogde doel, aangezien deze niet altijd een weerspiegeling vormden van haar werkzaamheden, en hierin eerder externe factoren tot uitdrukking kwamen waarop zij geen invloed had.

Tot slot betreuren de controleurs dat de Commissie haar crisisregels sinds 2013 niet naar behoren heeft geëvalueerd. Bijgevolg zijn de regels ongewijzigd gebleven ondanks de herziening van het regelgevingskader (en ook het feit dat bij de richtlijn herstel en afwikkeling van banken de mogelijkheden zijn beperkt om steun te verlenen aan banken zonder dat dit tot een insolventieprocedure leidt) en een aanzienlijk verbeterd economisch en financieel klimaat (vóór COVID-19). Bijgevolg bestaat het risico dat de huidige EU-regels niet langer zijn afgestemd op de marktsituatie, zo waarschuwen de controleurs.

In het licht van bovenstaande overwegingen en om het toezicht van de EU op staatssteun aan de financiële sector te stroomlijnen, verzoeken de controleurs de Europese Commissie:

- tegen 2023 te evalueren of de huidige regels nog steeds passend zijn en deze waar nodig te wijzigen;
- de naleving van interne processen en beste praktijken verder te verbeteren;
- haar prestatiemeting te verbeteren.

Noot voor de redactie

Het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie verbiedt staatssteun in het algemeen, tenzij deze uit een oogpunt van algemene economische ontwikkeling of in duidelijk omschreven, uitzonderlijke situaties gerechtvaardigd is. De Europese Commissie is exclusief bevoegd voor het toezicht op staatssteun. Het doel ervan is de integriteit van de interne markt te waarborgen door bescherming te bieden tegen marktverstoringen door de lidstaten.

Speciaal verslag nr. 21/2020 “Toezicht op staatssteun aan financiële instellingen in de EU: behoefte aan een geschiktheidscontrole” is in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu).

Deze controle maakt deel uit van de [werkzaamheden van de ERK op het gebied van financiële en economische governance](#). De controle vormt een aanvulling op eerder gepubliceerde verslagen van de ERK over financieel toezicht en mededingingsbeleid.

De ERK presenteert haar speciale verslagen aan het Europees Parlement en de Raad van de EU, alsmede aan andere geïnteresseerde partijen zoals nationale parlementen, belanghebbenden uit het bedrijfsleven en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. De overgrote meerderheid van de aanbevelingen die we doen in onze verslagen wordt in de praktijk omgezet.

[Hier](#) kunt u informatie vinden over de maatregelen die de ERK heeft genomen naar aanleiding van de COVID-19-pandemie.

Perscontact voor dit verslag

Vincent Bourgeais — E: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47502 / M: +352 691 551 502